

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 maja 2021 r. wydanym w sprawie II C 224/21, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W., o zapłatę:

1. zasądził od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 1.041,08 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 17 listopada 2020 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 387 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;
2. oddalił powództwo w pozostałej części.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając rozstrzygnięcie w części, tj. w zakresie punktu 1..

Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci:

1. art. 354 § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, że okoliczności niniejszej sprawy uzasadniały zwolnienie poszkodowanego z obowiązku współdziałania ubezpieczycielem podczas, gdy poszkodowany jest zobowiązany do współdziałania w zakresie przekazywanych mu przez ubezpieczyciela komunikatów dotyczących możliwości ograniczenia skutków i wysokości szkody, a okoliczności niniejszej sprawy nie uzasadniały zwolnienia poszkodowanego z tego obowiązku,
2. art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 826 § 1 k.c. w zw. z art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez błędną wykładnię i uznanie, że poszkodowany nie przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody poprzez brak zainteresowania informacją przekazaną przez pozwanego o możliwości bezpłatnej organizacji pojazdu zastępczego, podczas, gdy pozwany zaoferował poszkodowanemu możliwość bezpłatnej organizacji pojazdu zastępczego tożsamej klasy, co pojazd uszkodzony oraz poinformował, że w przypadku organizacji pojazdu zastępczego we własnym zakresie pozwany zrefunduje koszty najmu do wysokości stawki 69 zł netto, a poszkodowany zlekceważył przekazany mu komunikat i wskazany sposób kontaktu z ubezpieczycielem.

W związku z tak postawionymi zarzutami skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w pkt 1 wyroku w całości, zmianę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu, stosownie do wyniku postępowania apelacyjnego, a ponadto o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym opłaty od apelacji w wysokości 100 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu w I i II instancji, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację, powód wniósł o jej oddalenie w całości jako bezzasadnej, a także o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy, a podniesione przez apelującego zarzuty naruszenie prawa materialnego nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wymaga wskazania, że niezasadny jest zarzut naruszenia art. 361 k.c.. W orzecznictwie nie ulega wątpliwości, że koszty poniesione przez poszkodowanego z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego są normalnym

następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. z uwagi na niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego w sytuacji jego uszkodzenia lub zniszczenia. Jeżeli więc poniesione zostały koszty związane z wynajmem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Postulat pełnego odszkodowania przemawia bowiem za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek uszkodzenia lub zniszczenia. Termin wydatków koniecznych oznacza przy tym wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r. III CZP 14/97 OSNC 1997/8/103). W orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadacza pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego (...) obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego i nie jest uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17.11.2011 t., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28). Wskazać także należy, że jeżeli uszkodzony pojazd nadaje się do naprawy w postaci wmontowania do niego nowej części zamiennej, to koszty najmu przez poszkodowanego tzw. samochodu zastępczego obejmują okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004 r., II CK 494/03, Biul.SN 2005/3/11).

W przedmiotowej sprawie poszkodowana wynajęła auto zastępcze za 190 zł netto za dobę, tj. stawkę odpowiadającą średnim stawkom rynkowym. Poszkodowana miała przy tym prawo skorzystać z wybranej przez siebie i dogodnej z jej punktu widzenia oferty, a jednocześnie nie odbiegającej pod względem kosztów od przeciętnych ofert rynkowych. Wbrew twierdzeniom skarżącego, pomimo skierowania do pozwanego wiadomości ze szczegółową listą pytań dotyczących warunków najmu pojazdu nie udzielił wyczerpującej odpowiedzi i nie przedstawił wzoru umowy, zapewniając jedynie o jak najkorzystniejszych warunkach. Zachowanie poszkodowanej, chcącej uzyskać przed otrzymaniem oferty wgląd do umowy jak i innych dokumentów stanowiących jej integralną część i regulujących stosunek najmu pojazdu należy ocenić jako racjonalne z punktu widzenia zasad rynkowych. Odmowa pozwanego ich udostępnienia poszkodowanej uniemożliwiła pełną analizę oferty i dokonanie wyboru najkorzystniejszej. Należy zauważyć, że kryterium ceny nie jest jedynym, na które winien zwrócić uwagę potencjalny najemca. Z punktu widzenia poszkodowanej J. S. oprócz ceny istotne były również takie kryteria, jak możliwość przewożenia w pojeździe psa bez dodatkowych opłat, marka i model pojazdu oraz ubezpieczenie AC obejmujące tak zwane szkody parkingowe. Na pytania poszkodowana nie otrzymała szczegółowej odpowiedzi. Nie bez znaczenia dla poszkodowanej była pewność, że będzie mogła korzystać z auta przez cały czas trwania naprawy pojazdu, którą zdecydowała się zlecić warsztatowi prowadzonemu przez spółkę (...), w której była zatrudniona, a zatem której poziom obsługi знаła. Apelujący wywodzi skutki prawne z udzielonej poszkodowanej informacji odnośnie wypożyczalni współpracujących z pozwanym ubezpieczycielem oraz akceptowanych przez niego dobowych stawek najmu pojazdu zastępczego. Jednakże w okolicznościach przedmiotowej sprawy w żadnym wypadku nie można uznać, że tego typu informacja od ubezpieczyciela o możliwości najmu pojazdu zastępczego stanowiła ofertę oraz była wiążąca dla poszkodowanego, zwłaszcza w sytuacji, w której poszkodowana została zbyt chęć dowiedzieć się szczegółów dotyczących oferowanego przez pozwanego najmu pojazdu zastępczego.

Niezasadnymi jawią się pozostałe podniesione zarzuty naruszenia prawa materialnego tj. art. 354 § 2 k.c. oraz 826 § 1 k.c. w zw. z art. 16 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje wydatki na najem pojazdu zastępczego (por. uchwałę składu 7 sędziów SN z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11, OSNC 2012 nr 3, poz. 28). Poszkodowany nie ma przy tym obowiązku poszukiwania najtańszej oferty na rynku. Cięży na nim jedynie obowiązek współdziałania z wierzycielem przy wykonaniu przez niego zobowiązania zgodnie z treścią tego zobowiązania i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w

sposób odpowiadający tym zwyczajom (art. 354 k.c.). W przeciwnym razie naraża się na zarzut przyczynienia się do zwiększenia rozmiarów szkody (art. 362 k.c.).

Długość najmu, jak też kwota wypłaconego odszkodowania były bezsporne, zatem analizę prawną należało ograniczyć do zbadania zarzutu naruszenia art. 354 § 2 k.c. przez poszkodowanego, wobec treści informacji o możliwości zorganizowania najmu pojazdu zastępczego przez pozwanego ubezpieczyciela. Jak to zostało podkreślone w dotychczasowej części uzasadnienia propozycja pozwanego nie zawierała szczegółowych warunków najmu pojazdu. Związanie poszkodowanej koniecznością wynajęcia auta w wypożyczalni współpracującej z ubezpieczycielem, bez możliwości rzetelnej analizy warunków, prowadziłyby do nieuzasadnionego ograniczenia wyboru poszkodowanej.

W tym stanie rzeczy Sąd odwoławczy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 2 oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 265) zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 135 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.